

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

B. Ed. II Year MCQ Examination 2021-22

Course : (201) Quality & Management of School Education

Time : 1 hour

Marks : 50

Date :----/----/2022

Student Name -

Roll No -

Student's Sign

Invigilator's Sign

Instructions :

- 1 All the questions are Compulsory.
- 2 Each question carries 2 marks.
- 3 Click as (√) to correct answer.
- 4 The overwritten answer will not get marks.

प्रश्न १. व्यवस्थापन या शब्दाचा उगम क्षेत्रातून झाला. The word 'management' originates from the field of

१. शिक्षणाच्या education
२. उद्योगधंद्याच्या business
३. बँक banks
४. हॉटेल hotels

प्रश्न २. यांना आधुनिक व्यवस्थापनशास्त्राचा गुरु मानण्यात येते. is considered to be the guru of modern management science.

१. इ. एफ. एल. ब्रेच E. F. L. Breach
२. हेनरी फेयोल Henry Fayol
३. पीटर ड्रुकर Peter Drucker
४. स्टॅनले व्हान्स Stanley Vance

प्रश्न ३. हेनरी फेयोल यांनी व्यवस्थापनाची तत्वे सांगितली आहे. Henry Fayol has stated number of principles of management.

१. 14
२. 15
३. 10
४. 13

प्रश्न ४. उच्च व्यवस्थापनापासून कनिष्ठ व्यवस्थापनपर्यंत कामाची व्यवस्था केलेली असते, त्यास चे तत्व असे म्हणतात. 'Work is arranged from top management to junior management', this is called the principle of

१. प्लेटो Plato
२. व्यवस्थापन Management
३. स्केलर Scalar
४. गुरुत्वाकर्षण Gravity

प्रश्न ५. शिपायांकडे व कार्यालयात एक प्रत असणारे वेळापत्रक म्हणजे वेळापत्रक होय. The schedule one copy with the peon and one copy in the office is called

१. सर्व साधारण वेळापत्रक general schedule

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

२. विशिष्ट विषयांचे वेळापत्रक schedules for specific subjects
३. खेळाचे वेळापत्रक game's schedule
४. घंटेचे वेळापत्रक bell schedule

प्रश्न ६. गुणवत्ता = + + Quality = + +

१. ज्ञान + ज्ञान + ज्ञान knowledge + knowledge + knowledge
२. क्रिया + व्यवस्थापन + गुण actions + management + qualities
३. ज्ञान + कौशल्य + मूल्ये knowledge + skills + values
४. ज्ञान + नैतिकता + मूल्ये knowledge + ethics + values

प्रश्न ७. प्रत्येक व्यक्तीने किंवा संस्थेने आपली बालस्थाने ओळखून आपल्यातील उणिवांचा शोध घेऊन त्या कमी करण्याचा प्रयत्न करणे, आपल्या शक्तीस्थानांची व्याप्ती वाढविणे, उपलब्ध संधि निवडतांना संभाव्य धोक्यांचा विचार करून संधीचा फायदा करून घेणे म्हणजे होय. "Every individual or organization should identify their childhood and try to find the shortcomings in them and try to reduce them, increase the scope of their strengths, and take advantage of the opportunity by considering the possible dangers while choosing the available opportunities is called as"

१. शत्रुसंधो पृथक्करण SWOT analysis
२. संपूर्ण गुणवत्ता व्यवस्थापन Total Quality Management
३. गुणवत्तापूर्ण व्यवस्थापन Quality management
४. SWOC पृथक्करण SWOC analysis

प्रश्न ८. TQM चे विस्तृत रूप पुढीलपैकी कोणते ? What is the long form of TQM?

१. Total Quality Management
२. Total Quantity Management
३. Total Quantity Managram
४. Throughout Quality Management

प्रश्न ९. हा समाजातील सर्व अंतर्गत घटकांना व बाह्य घटकांना जोडणारा दुवा आहे. is the link that connects all the internal and external elements of the society.

१. शिक्षक Teacher
२. विद्यार्थी Student
३. शिपाई Peon
४. मुख्याध्यापक Headmaster

प्रश्न १०. अध्यापन कार्य सुरू करण्या आगोदर जे प्रशिक्षण दिले जाते, त्याला असे म्हणतात. The training that is given before starting teaching is called

१. सेवापूर्व शिक्षक प्रशिक्षण Pre-service teacher training
२. सेवांतर्गत शिक्षक प्रशिक्षण In-service teacher training
३. अभ्यासपूर्व शिक्षण Pre-school education
४. प्रशिक्षण Training

प्रश्न ११. लोकशाही नेतृत्वशैलीचा उद्देश पुढीलपैकी कोणता? Which of the following is the purpose of democratic leadership style?

१. सत्ता टिकवून ठेवणे To maintain power
२. लोककल्याण Public welfare

Principal

३. धोरणे किंवा योजना स्वतः आखणे व त्या बळजबरी आमलात आणणे To formulate policies or plans by oneself and to implement them by force

४. वरील सर्व All of the above

प्रश्न १२. शत्रुसंधो पृथक्करनातील या घटकात संस्थेची बलस्थाने समजतात. In factor of SWOT analysis, strength of the society is identified.

१. S

२. W

३. O

४. T

प्रश्न १३. पुढीलपैकी कोणते शिक्षकाचे कर्तव्य नाही? Which of the following is not a teacher's duty?

१. हजेरी घेऊन विद्यार्थ्यांची उपस्थितीची नोंद करणे To record the attendance of the student by taking attendance

२. विद्यार्थ्यांसमोर बेशिस्त वर्तनाचे नमुने ठेवणे Putting patterns of disorderly behavior in front of students

३. विद्यार्थ्यांमध्ये मूल्य रुजवणे To inculcate values in the students

४. शिक्षकांनी उद्बोधन वर्गास उपस्थित राहणे व ते यशस्वीरित्या पूर्ण करणे Teachers to attend the enlightenment class and complete it successfully

प्रश्न १४. हा शाळेत प्रशासकीय अधिकारी म्हणून काम करतो. works as an administrative officer in the school.

१. शिपाई Peon

२. शिक्षक Teacher

३. पर्यवेक्षक Supervisor

४. मुख्याध्यापक Headmaster

प्रश्न १५. "निश्चित उद्दिष्टे गाठण्यासाठी इतरांना प्रवृत्त करून प्रोत्साहित करण्याची योग्यता म्हणजे नेतृत्व होय." अशी नेतृत्वाची व्याख्या कोणी केली? "Leadership is the ability to motivate and encourage others to achieve certain goals." Who gives this definition of leadership?

१. अल्फोर्ड बेट्टी Alford Betty

२. चेस्टर बर्नार्ड Chester Bernard

३. कीथ डेविस Keith Davis

४. पीटर ड्रुकर Peter Drucker

प्रश्न १६. नेतृत्वशैली मध्ये एकाधिकारशाहीने निर्णय घेतले जातात. In leadership style, decisions are taken by monopoly.

१. लोकशाही Democracy

२. हुकूमशाही Autocratic

३. मुक्त स्वातंत्र्य Free-rein

४. वरीलपैकी एकही नाही None of the above

प्रश्न १७. मुक्त स्वातंत्र्य नेतृत्वशैली मध्ये संवाद घडून येतो. In Free-rein leadership style, dialogue takes place.

१. एक मार्गी one way

२. बंदिस्त closed

३. द्विमार्गी two way

४. खालच्या पातळीवरील lower level

प्रश्न १८. पुढीलपैकी हा शालेय इमारतीचा आकार नव्हे. Out of the following, is not the shape of the school building.

१. A

२. Y

३. E

४. O

Principal

प्रश्न १९. पुढीलपैकी या खोलीचा समावेश 'विशेष खोली' मध्ये होत नाही. Out of the following, is not included in the 'Special Room'.

१. इतिहास खोली History Room	२. वर्गखोली Classroom
३. भूगोल खोली Geography room	४. चित्रकला खोली Drawing room

प्रश्न २०. च्या पाठीमागे 'Learning by doing' हे तत्व आहे. The principle of 'Learning by doing' is behind

१. प्रयोगशाळा laboratory	२. संग्रहालय museums
३. भूगोल खोली Geography room	४. कार्यशाळा workshops

प्रश्न २१. ला 'अजायबघर' असेही म्हणतात. is also called 'Ajayabghara'.

१. प्रयोगशाळा Laboratory	२. संग्रहालय Museums
३. भूगोल खोली Geography room	४. कार्यशाळा Workshops

प्रश्न २२. पुढीलपैकी कोणत्या घटकाचा समावेश पायाभूत सोयी-सुविधांमध्ये होत नाही? Which of the following component is not included in infrastructural resources?

१. फुलदाणी vase	२. शिक्षक कक्ष staff room
३. स्वच्छतागृहे toilets	४. वर्गखोली classrooms

प्रश्न २३. सेवेत असणाऱ्या शिक्षकाला नवनवीन तंत्र, अध्यापन पद्धती, नवीन विचार या विषयीचे ज्ञान अद्ययावत करण्यासाठी जे प्रशिक्षण वर्ग आयोजित केले जातात, त्याला असे म्हणतात. "The training classes, which are conducted to update the knowledge of the teacher in the service about new techniques, teaching methods, new ideas are called"

१. सेवापूर्व शिक्षक प्रशिक्षण Pre-service teacher training
२. सेवांतर्गत शिक्षक प्रशिक्षण In-service teacher training
३. अभ्यासपूर्व शिक्षण Pre-school education
४. प्रशिक्षण Training

प्रश्न २४. यांनी मांडलेले व्यवस्थापनासंबंधीचे विचार 'प्रशासकीय व्यवस्थापन / फेयोलिसम' म्हणून प्रसिद्ध आहे. developed a general theory of business administration, which is often called Fayolism.

१. हेनरी फेयोल Henry Fayol	२. पीटर ड्रुकर Peter Drucker
३. जॉन डुई John Dawey	४. टेलर Taylor

प्रश्न २५. पीटर ड्रुकर यांनी निर्णय प्रक्रियेच्या प्रमुख पायऱ्या सांगितलेल्या आहेत. Peter Drucker has explained main steps of the decision making process.

१. ३	२. ४	३. ५	४. ६

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

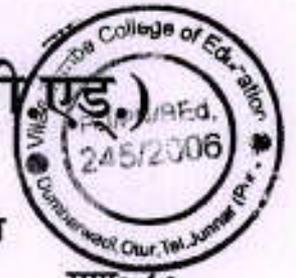
विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय (बी.एड.)

बी.एड. द्वितीय वर्ष पूर्व परीक्षा २०२१-२२

कोर्स क्रं. (२०१) - शालेय शिक्षणाची गुणवत्ता आणि व्यवस्थापन

वेळ : ३ तास

गुण: ८०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. दिर्घोत्तरी प्रश्न १५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा ३५० ते ४०० शब्द आहे.

३. लघुत्तरी प्रश्न ०५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा १३० ते १५० शब्द आहे.

४. प्रश्नांच्या उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१) व्यवस्थापन आणि शैक्षणिक व्यवस्थापन संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. शैक्षणिक व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

वेळेचे व्यवस्थापन म्हणजे काय? शिक्षकांसाठीच्या वेळ व्यवस्थापन संदर्भात मार्गदर्शनवर सूचना विशद करा.
प्र.२) सेवापूर्व प्रशिक्षण व सेवांतर्गत प्रशिक्षण म्हणजे काय ? सेवापूर्व प्रशिक्षण व सेवांतर्गत प्रशिक्षण महत्त्व व दोष लिहा. (१५)

किंवा

खालील मुद्द्यांच्या संदर्भात शाळेचे भौतिक घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

१. शालेय इमारत

२. ग्रंथालय

३. प्रयोगशाळा

४. कार्यशाळा

५. खेळाचे मैदान

प्र.३) गळती म्हणजे काय ? गळतीची कारणे सांगून एक शिक्षक म्हणून तुम्ही कोणकोणत्या उपयोजना कराल ते स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

शालेय दफतराची गरज व महत्त्व विशद करा.

प्र.४) शालेय बेशिस्त म्हणजे काय? शालेय बेशिस्तीची कारणे सांगून त्यावरील उपायोजना स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

वाढत्या विद्यार्थी संख्येचा वर्ग म्हणजे काय? वाढत्या विद्यार्थी संख्येच्या वर्गाची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.५) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ४)

(२०)

१. शैक्षणिक व्यवस्थापनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

२. शिक्षणातील मानवी संसाधन व्यवस्थापनाची भूमिका स्पष्ट करा .

३. आदर्श शिक्षकाची गुण वैशिष्ट्ये लिहा.

४. वाढत्या विद्यार्थी संख्येची समस्या स्पष्ट करा.

५. आय. सी.एस.ई मंडळावर सविस्तर टिपण लिहा.

६. वर्ग व्यवस्थापनाची विविध तंत्रे स्पष्ट करा.

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's
Vilas Tambe College of Education

B. Ed II Year Written Exam 2021-22

Course : (201) Quality and Management of School Education

Time: 3 Hours

Marks: 80

Instructions: -

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Essay type questions carry 15 marks & answers of the same are expected to be written in 350 to 400 words.
- 3) Short answers type questions carry 5 marks & answers to the same are expected to be written in 130 to 150 words.
- 4) Figures on right indicate full marks.

Q.1) Explain the concept of management and educational management in detail what are the functions of educational management? (15)

OR

What is time management? Suggest the tips of time management for teachers.

Q.2) What is pre-service & In-service training? Write the importance and limitations of pre-service and in-service training? (15)

OR

Explain the infrastructural facilities of secondary school with reference to :

1. School building
2. Library
2. Laboratory
4. Workshop
5. Playground

Q.3) Explain the concept of Dropout? Discuss various causes of Dropout? What measures would you suggest to eradicate the problem as a teacher? (15)

OR

Explain in detail the need and importance of school records

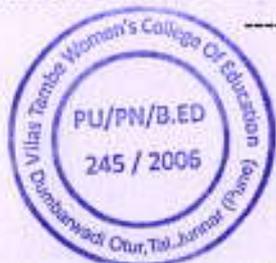
Q.4) What is educational indiscipline? Explain the causes of indiscipline & give remedies of it? (15)

OR

What is crowded classroom? Explain the causes of crowded classroom.

Q 5) Write short notes on the following. (Any Four) (20)

1. Discuss the scope of educational management.
2. Explain the function of human resources management in education.
3. Explain the various concepts of teacher.
4. Explain the problems of overcrowded class?
5. Explain on ICSE (international certificate of secondary education).
6. Explain the various classroom management techniques.

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

B. Ed. II Year MCQ Examination 2021-22

Course : (202) Knowledge and curriculum and language across curricula

Time : 1 hour

Marks : 50

Date :----/----/2022

Student Name -

Roll No -

Student's Sign

Invigilator's Sign

Instructions :

- 1 All the questions are Compulsory.
- 2 Each question carries 2 marks.
- 3 Click as (✓) to correct answer.
- 4 The overwritten answer will not get marks.

१) संपादनूक चाचण्यांचे गुण, अभ्यासाचे तास, विषयाचा भारांश ही.....ची उदाहरणे आहेत. Scores on achievement tests, number of hours of study or weight age of subject are examples of.....

- १) संख्यात्मक माहिती quantitative data
- २) गुणात्मक माहिती qualitative data
- ३) प्राथमिक माहिती primary data
- ४) दुय्यम माहिती secondary data

२) तथ्ये, माहिती, वर्णन, कौशल्य यांच्या अनुषंगाने अनुभव अथवा सरावातून जाणीवजागृती व आकलन होणे म्हणजे..... Familiarity, awareness or understanding of someone or something such as facts, information, description or skills which is acquired through experience or education by practicing, discovering or learning is called as.....

- १) माहिती information
- २) डाटा data
- ३) ज्ञान knowledge
- ४) कौशल्य skill

३) विविध दस्तऐवज, वेबसाईट, ई-मेल याद्वारे संग्रहित केलेले ज्ञान कोणत्याही वेळी स्वतःला किंवा इतरांना उपलब्ध करून देण्याची रचनाबद्ध भाषा म्हणजे.....होय. Knowledge that is codified and it is stored in documents, data bases, websites, emails etc. & can be made available to another and transmitted or shared in the form of systematic and formal language is.....

- १) गृहीत ज्ञान tacit knowledge
- २) स्पष्ट ज्ञान explicit knowledge
- ३) संकल्पनात्मक ज्ञान conceptual knowledge
- ४) प्रक्रियात्मक ज्ञान procedural knowledge

Principal

१२) शोध आधारित अध्ययनाचा शोध.....यांनी लावला. An Inquiry Based Study was invented by.....

- १) बर्टन Burton
२) जेरोम ब्रूनर Jerome Brunner
३) जॉन डुई John Dawey
४) किलपॅट्रीक Kilpatrick

१३)अध्ययन हा एक अनुदेशनात्मक दृष्टिकोन असून या दृष्टिकोनानुसार विद्यार्थी समस्या निराकरणातून अध्ययन प्रक्रिया पूर्ण करत असतात.

.....learning is an instructional approach and according to this approach students complete the study process through problem solving.

- १) शोध आधारित inquiry based
२) समस्या आधारित problem based
३) कृतीयुक्त action based
४) अनुकरण आधारित Imitation based

१४)अध्ययन हे भूमिका पालन म्हणून सुद्धा ओळखले जाते.learning is also known as role play.

- १) शोधन आधारित Inquiry based
२) अनुकरण आधारित imitation based
३) कृतीयुक्त action based
४) समस्या आधारित problem based

१५)कृती आधारित अध्ययनाचे प्रकार आहेत.is the type of action based learning.

- १) प्रकल्प पद्धती Project method
२) क्रीडा पद्धती play way method
३) यापैकी नाही Lecture method
४) अ आणि ब दोन्ही A & B also

१६) "वर्गात अंशिक रूपाने आणलेले वास्तविक जीवन म्हणजे प्रकल्प होय." ही व्याख्या कोणी केली. "The real life that is partially brought into the classroom is the project", who is defined this.

- १) बिलार्ड Billiard
२) किलपॅट्रीक Kilpatrick
३) बर्टन Burton
४) सिडन Sidden

१७) अभ्यासक्रमाच्या विकासावर परिणाम करणा-या घटकांना.....म्हणतात. The factors that affect the development of curriculum are called.....

- १) अभ्यासक्रमाचे अधिष्ठान foundation of curriculum
२) अभ्यासक्रम आराखडा curriculum design
३) अभ्यासक्रमाचे मूल्यमापन curriculum evaluation
४) अभ्यासक्रमाचे घटक elements of curriculum

१८)या शिक्षण तज्ञाने अभ्यासक्रमाच्या उपयुक्ततेच्या तत्वाला महत्त्वाचे स्थान दिले आहे.

..... give importance to principle of usability of Curriculum.

- १) टी पी नन् T. P. Nunn
२) डेला क्रूझ Della Cruz
३) रॉजर्स अँड टेलर Rogers & Taylor
४) क्रो आणि क्रो Crow & Crow

१९) विषयांतर्गत असणारे घटक, उपघटक, मुद्दे व उपमुद्दे यांचा तपशील म्हणजेच.....होय. Details of unit, sub unit, points and sub points is known as.....

- १) अभ्यासक्रम curriculum
२) पाठ्यक्रम syllabus
३) घटक unit
४) उपघटक sub unit

२०) अभ्यासक्रम योग्य पद्धतीने मांडण्यासाठी ज्ञान, विश्लेषण आणि.....या घटकांची आवश्यकता असते.

Knowledge, analysis and.....these are important factors in curriculum development.

- १) संकलन recapitulation
२) एकात्मीकरण integration
३) संतुलन balance
४) अभिव्यक्ती expression

२१) टेलरच्या अभ्यासक्रम पद्धतीचे मुख्य घटक कोणते? What are the basic parts of Ralph Tyler's curriculum method?

- १) उद्दिष्ट निश्चिती Setting objectives
- २) अध्ययन अनुभवांची निवड selecting learning experiences
- ३) सूचना व मूल्यमापन प्रक्रियेचे संघटन organizing instructions and evaluating process
- ४) वरील सर्व all of above

२२) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा २००५ कोणी मांडला. Who prepared National Curriculum Framework 2005?

- १) हिल्डा टाबा Hilda Taba
- ३) प्रा. यशपाल Prof. Yashpal

- २) राल्फ टेलर Ralph W. Tyler's
- ४) डेला क्रूझ Della Cruz

२३) अभ्यासक्रमाचे आदान-प्रदान ही एक कठीण बाब आहे, कारण..... Transaction of Curriculum is a much more difficult task because.....

- १) त्यात नियोजनाचा अंतर्भाव असतो. It involves planning.
- २) त्यात शालेय पातळीवर शिस्तीचा अंतर्भाव असतो. It involves discipline at school level.
- ३) त्यात महाविद्यालयीन पातळीवरील शिस्तीचा अंतर्भाव असतो. It involves discipline at college level.
- ४) वरील पैकी सर्व. All of above.

२४) अभ्यासक्रमाचा आराखडा खालीलपैकी कोणत्या तत्वांच्या आधारे मांडला जातो? The Curriculum should be designed on the basis of which of the following principles?

- १) आव्हाने व आनंद Challenge and enjoyment
- २) तर्कशुद्धता, समर्पकता, व्याप्ती Coherence, Relevance and Breadth
- ३) सखोलता, वैयक्तिकीकरण, निवड Depth, Personalization and choice
- ४) वरीलपैकी सर्व All of the above

२५) अभ्यासक्रम विकसन ही खालील घटकांवर आधारित प्रक्रिया आहे. Curriculum development is a cyclic process having following steps.

- १) उद्दिष्टे व मूल्यमापन पद्धती objective and evaluation method
- २) अभिप्राय व मूल्यमापन पद्धती feedback and evaluation method only
- ३) उद्दिष्टे, निर्देशात्मक पद्धती, मूल्यमापन पद्धती व अभिप्राय objectives, instructional method, evaluation method and feedback
- ४) उद्दिष्टे objective

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumberwad(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित

विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय (बी.एड.)

बी.एड. द्वितीय वर्ष पूर्व परीक्षा २०२१-२२

कोर्स क्रं. (२०२) - ज्ञान व अभ्यासक्रम आणि अभ्यासक्रमांतर्गत भाषा

वेळ : ३ तास

गुण: ८०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. दिर्घोत्तरी प्रश्न १५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा ३५० ते ४०० शब्द आहे.

३. लघुत्तरी प्रश्न ०५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा १३० ते १५० शब्द आहे.

४. प्रश्नांच्या उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र १) माहिती म्हणजे काय? माहिती बदल पुढील मुद्द्यांच्या आधारे सविस्तर लिहा.

१. अर्थ २. व्याख्या ३. वैशिष्ट्ये ४. महत्त्व
किंवा

कौशल्य म्हणजे काय? कौशल्याच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. ज्ञान व कौशल्यातील फरक स्पष्ट करा.

प्र २) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा २००५ पुढील मुद्द्यांचा आधारे स्पष्ट करा

१. मार्गदर्शक तत्त्वे २. अभ्यासक्रमाची क्षेत्रे

किंवा

टायलर यांचे अभ्यासक्रम विकसनाचे प्रतिमान खालील मुद्द्यांच्या आधारे स्पष्ट करा

१. अभ्यासक्रमाचे नियोजन २. अभ्यासक्रम आराखडा ३. अभ्यासक्रमाची कार्यवाही

प्र ३) भारतीय संविधानात समाविष्ट असणारी मूल्ये कोणती? ही मूल्ये मध्यामिक शिक्षणाद्वारे विद्यार्थ्यांमध्ये

कशी रुजविता येतील, ते अभ्यासेतर व अभ्यासपूरक उपक्रमाद्वारे स्पष्ट करा.

किंवा

मध्यामिक शिक्षणाच्या अभ्यासक्रमाबाबत महात्मा गांधी यांचे विचार पुढील मुद्द्यांच्या आधारे स्पष्ट करा .

१. शिक्षणाचा अर्थ २. माध्यामिक शिक्षणाचा अभ्यासक्रम ३. अध्ययन अध्यापन पद्धती
४. शिक्षणाची ध्येये ५. शिक्षणाचे स्थान (मध्यामिक शिक्षणात)

प्र ४) बहुभाषिकता म्हणजे काय? खालील मुद्द्यांद्वारे बहुभाषिकतेचे वर्गातील महत्त्व स्पष्ट करा. (१५)

१. अर्थ व संकल्पना २. व्याख्या ३. वर्गांमध्ये भाषिकतेचे आयोजन ४. बहुभाषिकतेचे महत्त्व

किंवा

संप्रेषणाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा व त्यांचे महत्त्व तुमच्या शब्दात लिहा .

प्र ५) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ४)

१. ज्ञान व माहितीतील फरक स्पष्ट करा.
२. रवींद्रनाथ टागोरांच्या अध्ययन अध्यापन पद्धती .
३. भाषा : संकल्पना स्पष्ट करा.
४. संप्रेषणाची तत्त्वे
५. अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम यातील फरक स्पष्ट करा.
६. अभ्यासक्रम विकसनाची तत्त्वे लिहा.

Principal

विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय (बी.एड.)

बी.एड. द्वितीय वर्ष पूर्व परीक्षा २०२१-२२
कोर्स क्रं. (२०३) - शाळा व सर्वसमावेशक शाळा

वेळ : ३ तास

गुणः

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. दिर्घोत्तरी प्रश्न १५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा ३५० ते ४०० शब्द आहे.
३. लघुत्तरी प्रश्न ०५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा १३० ते १५० शब्द आहे.
४. प्रश्नांच्या उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१) सर्वसमावेशक शिक्षणाची संकल्पना, गरज सांगा? शाळांचे विविध प्रकार सांगा? (१५)

किंवा

सर्वसमावेशक शाळेची संकल्पना, फायदे सांगा? सर्वसमावेशक शिक्षणासाठीची विविध धोरणे, कायदे लिहा?

प्र.२) अध्ययन अक्षमतेचा अर्थ सांगून अध्ययन अक्षमतेचे विविध प्रकार सांगा? (१५)

किंवा

खालील सर्वसमावेशक अनुदेशन कार्यनिती सविस्तर लिहा?

१. उपचारात्मक अध्यापन
२. सांघिक अध्यापन
३. बडी सिस्टीम
४. मिश्रीत अध्ययन

प्र.३) सर्वसमावेशक शाळेची वैशिष्ट्ये व अनुदेशनात्मक सुविधा सविस्तर लिहा? (१५)

किंवा

सर्वसमावेशक शाळेतील वर्गाव्यवस्थापन व सर्वसमावेशक शाळेसमोरील आव्हाने स्पष्ट करा?

प्र.४) अक्षम विद्यार्थ्यांसाठीचा व्यक्तिगत शैक्षणिक आराखडा सविस्तर स्पष्ट करा? (१५)

किंवा

सर्वसमावेशक शिक्षकासाठीचे विविध प्रशिक्षण कार्यक्रम सांगा? सर्वसमावेशक शिक्षकाचे गुण लिहा?

प्र.५) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ४) (२०)

१. सर्वसमावेशक शाळांचे फायदे सांगा.
२. शारीरिक अपंगत्व.
३. मित्र वर्तुळ
४. सर्वसमावेशक शिक्षणाचे महत्त्व लिहा.
५. सर्वसमावेशक शाळेतील भौतिक सोयी सुविधा.
६. सेरेब्रल पाल्सी.

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's
Vilas Tambe College of Education

B. Ed II Year Written Exam 2021-22
Course : (203) School and inclusive school

Time: 3 Hours

Instructions: -

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Essay type questions carry 15 marks & answers of the same are expected to be written in 350 to 400 words.
- 3) Short answers type questions carry 5 marks & answers to the same are expect to be written in 130 to 150 words.
- 4) Figures on right indicate full marks.

Q. 1. Write the concept and need of inclusive education? State various types of schools. (15)

OR

Write concept and advantages of inclusive school? Write various policies, acts regarding inclusive education.

Q.2. What is meant by learning disabilities? State various types of learning disabilities. (15)

OR

Explain following inclusive instructional strategies.

1. Remedial teaching
2. Team teaching
3. Buddy system
4. Blended learning

Q.3. Explain the characteristic and instructional facilities of inclusive school. (15)

OR

Write classroom management and challenges in inclusive schools.

Q.4. Explain the individualized educational plan for students with disabilities. (15)

OR

Explain various training programs for inclusive teachers. Write qualities of inclusive teacher.

Q.5. Answer the following questions (Any Four) (20)

1. Explain the benefits of inclusive school.
2. Physical disabilities
3. Circle of friends
4. Write importance of inclusive education
5. Infrastructural facilities in inclusive school
6. Cerebral palsy

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwad(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

B. Ed. II Year MCQ Examination 2021-22

Course : (204) Disaster Management

Time : 1 hour

Marks : 50

Date :-----/-----/2022

Student Name - ----- Roll No - -----

Student's Sign

Invigilator's Sign

Instructions :

- 1 All the questions are Compulsory.
- 2 Each question carries 2 marks.
- 3 Click as (✓) to correct answer.
- 4 The overwritten answer will not get marks.

- १) 'आपत्ती' Disaster हा मूळ-----शब्द आहे. 'Disaster' is originate from ----- word.
- १) लॅटिन Latin २) जर्मन German
३) फ्रेंच French ४) वरील पैकी नाही None of the above
- २) आपत्तीचे प्रामुख्याने -----प्रकार पडतात. There are mainly ----- types of disasters.
- १) चार four २) दोन two
३) एक one ४) पाच five
- ३) खालील आपत्ती मधील----- नैसर्गिक आपत्ती आहे. The disaster is ----- a natural disaster.
- १) वायुगळती Air leak २) युद्ध War
३) भूकंप Earthquakes ४) गुन्हेगारी Crime
- ४) आपत्ती व्यवस्थापन आणि त्याच्याशी निगडित कार्य प्रभावीपणे होण्यासाठी कायदा -----रोजी राष्ट्रपतींकडून अनुमती मिळाली आहे. Disaster management and related work have been permitted by the President on Act -----
- १) 23 डिसेंबर 2009 २) 23 डिसेंबर 2005
३) 23 डिसेंबर 2007 ४) 23 डिसेंबर 2010
- ५) खालीलपैकी ----- आपत्ती मानवनिर्मित आहे. ----- is man-made disaster.
- १) भूकंप earthquake २) ज्वालामुखी volcanoes
३) अपघात accidents ४) महापूर floods

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwadi (Tulur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

- ६) 'राष्ट्रीय आपत्ती' व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे ----- हे अध्यक्ष आहेत. ----- is the Chairman of the National Disaster Management Authority.
- १) मा.राष्ट्रपती President २) मा. पंतप्रधान Prime Minister
३) मा.कृषि मंत्री Minister of Agriculture ४) मा.गृहमंत्री Home Minister
- ७) 'उपशमन' म्हणजे आपत्तीच्या परिणामांची-----होय. 'Mitigation' means the consequences of a ----
-----of disaster.
- १) तीव्रता वाढविणे increase the intensity २) तीव्रता तशीच ठेवणे keep the intensity the same
३) तीव्रता कमी करणे Reducing intensity ४) तीव्रतेकडे लक्ष न देणे Not paying attention to intensity
- ८) राज्यात -----हे राज्य आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे मुख्य आहेत. In the State ----- are the head of the 'State Disaster Management Authority'.
- १) मुख्यमंत्री CM २) पंतप्रधान Prime Minister
३) गृहमंत्री Home Minister ४) राष्ट्रपती President
- ९) -----हे सामूहिक जीवनातील छोटे एकक आहे. ----- It is a small unit of collective life.
- १) कुटुंब family २) गाव village
३) शहर cities ४) राज्य states
- १०) आंतरराष्ट्रीय नैसर्गिक आपत्ती निवारण दिन ----- या दिवशी आहे. International Natural Disaster Relief Day ----- is on this day.
- १) ८ ते १५ ऑक्टोबर २) ८ ते १५ डिसेंबर
३) ८ ते १५ जून ४) ८ ते १५ ऑगस्ट
- ११) जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे ----- हे अध्यक्ष आहेत. ----- is the Chairman of the District Disaster Management Authority.
- १) जिल्हाधिकारी Collector २) मुख्यमंत्री Chief Minister
३) राष्ट्रपती President ४) तहसीलदार Tahsildar
- १२) आपत्ती व्यवस्थापन यंत्रणेमध्ये प्रत्येक खाते आपला कक्ष ----- दिवसांसाठी स्थापन करते. Each department in Mechanism of disaster management system sets up its cell for ----- days.
- १) २४ तास * ७ दिवस २) २० तास * ७ दिवस
३) १२ तास * ७ दिवस ४) १२ दिवस
- १३) आपत्ती व्यवस्थापन चक्रमध्ये-----टप्पे आहेत. The disaster management cycle has-----stages.
- १) २ २) ५
३) ४ ४) ७
- १४) जागतिक पर्यावरण दिन-----असतो. World Environment Day is -----
- १) ५ जुलै 5 July २) ५ जून 5 June
३) ५ ऑगस्ट 5 August ४) ३ जून 3 June

Principal
Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

१५) राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन कार्यालय NDMO ची-----साठी निर्मिती झाली आहे. Management Office NDMO has been created for-----

- १) आपत्ती जोखीम वाढविण्यास To increase disaster risk
- २) आपत्ती जोखीम कपातीकरण न करण्यास Not to cut disaster risk reduction
- ३) आपत्ती जोखीम कपातीकरण करण्यास To reduce disaster risk reduction
- ४) आपत्तीस सहभाग न दाखविण्यास Disaster participation

१६) समुदाय स्तरावरील आपत्ती पूर्वतयारी मध्ये व्यक्तीगत, कुटुंबाची व समाज स्तरावरील आपत्ती पूर्वतयारी घातील----- टप्प्यांचा समावेश होतो. Community Level Disaster Preparedness includes Individual, Family and Community Level Disaster Preparedness-----

- १) फक्त 1 only 1
- २) फक्त 2 only 2
- ३) सर्व टप्पे all stages
- ४) नाही Not

१७) सन २००३ मध्ये नाशिक मध्ये-----निमित्ताने लोकांना अनेक संकटांना तोंड द्यावे लागले. In the year 2003, people had to face many difficulties in Nasik on the occasion of-----

- १) कुंभमेळा Kumbh Mela
- २) यात्रा Yatra
- ३) सभा Meetings
- ४) सांस्कृतिक कार्यक्रम Cultural programs

१८) घराबाहेर पडताना प्रत्येकाने विशेषतः----- आपल्या जवळ ठेवावे. Everyone should carry----- when you go out of the house.

- १) कपडे Clothes
- २) प्रथमोपचार पेटी First aid kits
- ३) ओळख पत्र Identity Cards
- ४) घरातील समान Household identical

१९) कुटुंबाने आपले निवासस्थान कसे दिसते, हे पाहण्यापेक्षा ते किती-----आहे, हे प्रथम लक्षात घ्यावे. Instead of looking at what your house looks like, you should first look at how much----- your house it is.

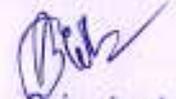
- १) सुरक्षित Safe
- २) महत्वपूर्ण Important
- ३) फक्त बाहेरून सुंदर Beautiful from the outside
- ४) फक्त देखावा Just look

२०) समुद्रासारख्या विस्तीर्ण जलाशयाच्या तळाशी असलेल्या भूगर्भात भूकंप झाल्याने ज्या पर्वतप्रायः लाटा उसळतात त्यांना-----असे संबोधले जाते. Earthquakes in the seabed at the bottom of a vast reservoir, such as the ocean, are usually called-----waves.

- १) वादळ Storm
- २) लाटा Waves
- ३) त्सुनामी Tsunami
- ४) भूकंप Earthquake

२१) भूकंपाची तीव्रता ----- परिमानात मोजली जाते. The magnitude of an earthquake is measured in -----

- १) सेस्मोमीटर Seismometer
- २) रिश्टरस्केल Rishterskle
- ३) मीटर Meter
- ४) सेंटीमीटर Centimeter

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumberwad (Otur) Tal: Junnar, Dist. Pune.

२२) आपत्तीच्या प्रसंगी-----कार्य महत्वाचे असते. In case of disaster -----work is important.

- १) देखरेख करणे to Monitor
- २) बचावाचे व आपत्ती निव्वरणाचे Rescue and Disaster Management
- ३) नोंद करण्याचे to Record
- ४) नेता व पुढारी यांना बोलवण्याचे To call leaders and leaders

२३) आपत्ती व्यवस्थापनात आपत्ती पूर्वीची अवस्था ,आपत्ती दरम्यान ची अवस्था व-----अवस्था हे तीन टप्पे आहेत. There are three stages in disaster management: pre-disaster, inter-disaster & -----

१) प्रतिबंधक उपाय Preventive measures

२) धोकामपान Cheating

३) आपत्ती नंतरची अवस्था Post Disaster Stages

४) संकटांचा पूर्व अंदाज Predictions of crises

२४) आपत्ती निवरण्याची जबाबदारी ज्याच्यावर सोपवली आहे, तो अधिकारी-----नेतृत्व करणारा अधिकारी असतो. The officer who is entrusted with the responsibility of disaster management is the leading officer of.....

१) शून्य केंद्रावर at Zero center

२) गाव केंद्रावर at Village center

३) जिल्हा केंद्रावर District Centers

४) राज्य केंद्रावर State Centers

२५) आपत्तीची तीव्रता कमी करण्यासाठी व आपत्तीग्रस्त लोकांना विविध मदत तात्काळ प्राप्त व्हावी, यासाठी ----- कक्षची स्थापना केली. -----has been established to reduce the severity of disasters & to provide various types of assistance to the disaster affected people.

१) बचाव दल Rescue team

२) नियंत्रण कक्ष Control room

३) वैद्यकीय संघ Medical teams

४) गृह संकुले Home packages

Bob
Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumberwad(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचालित

विलास तांबे शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय (बी.एड.)

बी.एड. द्वितीय वर्ष पूर्व परीक्षा २०२१-२२

कोर्स क्र. (२०४) आपत्ती व्यवस्थापन

वेळ : ३ तास

गुण: ८०

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. दिर्घोत्तरी प्रश्न १५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा ३५० ते ४०० शब्द आहे.
३. लघुत्तरी प्रश्न ०५ गुणांचे असून अपेक्षित उत्तराची शब्दमर्यादा १३० ते १५० शब्द आहे. ४.
प्रश्नांच्या उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १) आपत्ती म्हणजे काय? नैसर्गिक व मानवनिर्मित आपत्ती स्पष्ट करा. शाळेमध्ये उत्पन्न होणाऱ्या मानवनिर्मित आपत्तीबाबत तुम्ही विद्यार्थ्यांना कशाप्रकारे जागरूक कराल. (१५)

किंवा

आपत्ती व्यवस्थापन म्हणजे काय? आपत्ती व्यवस्थापनाच्या पायऱ्या कोणत्या? आपत्ती व्यवस्थापनाची प्रक्रिया शालेय परिसरासंदर्भात उदाहरणासह स्पष्ट करा?

प्र. २) "आपत्ती सज्जता" ही संकल्पना काय आहे ? वैयक्तिक व सामाजिक पातळीवर आपत्ती सज्जता स्पष्ट करा. तुम्ही शैक्षणिक संस्थेसाठी स्वतःची सज्जता कशी कराल? (१५)

किंवा

आपत्ती उपशमन म्हणजे काय व त्यावर विविध उपाय लिहा. तुम्ही पुढील गोष्टी कशाप्रकारे हाताळाल?

अ) नियमन केंद्र आ) बचाव दल इ) शैक्षणिक संस्था पातळीवर जखमींचे स्थलांतर

प्र. ३) शाळेतील आपत्ती जोखीम कपातीकरण म्हणजे काय? आपत्ती जोखीम कमी करण्यासाठी शाळांची भूमिका स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

शालेय आपत्ती जोखीम कमी करण्यासाठी राष्ट्रीय व स्थानिक प्रतिबद्धता याविषयी चर्चा करा.

प्र. ४) प्रतिबंधात्मक आपत्ती व्यवस्थापन म्हणजे काय ? प्रतिबंधात्मक उपाययोजनेची समस्या क्षेत्रे स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

क्षमता मूल्यांकनासाठी दीर्घकालीन उपक्रमातून आपत्ती व्यवस्थापन स्पष्ट करा.

प्र. ५) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ४) (२०)

१. शालेय आपत्ती कपातीकरण महत्त्व स्पष्ट करा.

२. आपत्ती व्यवस्थापनातील शिक्षकांची भूमिका स्पष्ट करा.

३. आपत्ती व्यवस्थापनातील समुदायची भूमिका स्पष्ट करा.

४. आपत्ती प्रतिबंधात्मक व्यवस्थापनासाठी माहिती तंत्राद्यान स्पष्ट करा.

५. आपत्ती व्यवस्थापनातील शाळेची भूमिका स्पष्ट करा.

६. आपत्ती व्यवस्थापन साठी केंद्र शासनाची धोरणे स्पष्ट करा.

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dambardwad(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's
Vilas Tambe College of Education

B. Ed II Year Written Exam 2021-22
Course : (204) Disaster Management

Time: 3 Hours

Marks: 80

Instructions: -

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Essay type questions carry 15 marks & answers of the same are expected to be written in 350 to 400 words.
- 3) Short answers type questions carry 5 marks & answers to the same are expect to be written in 130 to 150 words.
- 4) Figures on right indicate full marks.

- Q 1. What do you mean by disaster? Explain Natural and Man-made disaster, How will you sensitize the students regarding man-made disaster occurring in the school. (15)

OR

What is the concept of disaster management? What are the steps of Disaster management? Explain with illustration the mechanism of disaster Management with reference to school campus.

- Q 2. What is the concept of disaster preparedness? Explain disaster preparedness at individual & society level. How will you prepare yourself for educational institute? (15)

OR

What is mean by disaster mitigation? Write various ways of mitigation. How will you handle?

a) Control center b) Rescue teams c) Casualty evacuation at educational institute

- Q 3. What is School Disaster Risk Reduction? Explain the role of schools in disaster risk reduction. (15)

OR

Discuss national and local commitments to reduce school disaster risk.

- Q 4. Explain preventive disaster management & problem areas of preventive measures. (15)

OR

Explain disaster management through long-term initiatives for capacity assessment.

- Q 5. Answer the following questions (Any 4) (20)

1. Explain the importance of school disaster risk reduction.
2. Explain the role of teachers in school disaster management.
3. Explain the role of community in disaster management.
4. Explain information technology for disaster prevention management.
5. Explain the role of school in disaster management.
6. Explain the policies of Central Government for disaster management.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwad (Dist. Junnar, Dist. Pune)

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

B. Ed. I Year MCQ Examination 2021-22

Course : (102) Contemporary Indian Education : Gender & Society

Time : 1 hour

Marks : 50

Date :----/----/2022

Student Name - ----- Roll No - -----

Student's Sign

Invigilator's Sign

Instructions :

- 1 All the questions are Compulsory.
- 2 Each question carries 2 marks.
- 3 Click as (√) to correct answer.
- 4 The overwritten answer will not get marks.

प्रश्न १. सामाजीकरणाचे व्यक्तिमत्त्व विकासात महत्त्व.....आहे. Importance of socialization in personality development is.....

१. वैशिष्टपूर्ण सामाजिक वर्तन Distinctive social behavior
२. समाजात यशस्वी भूमिकापालन Successful role playing in society
३. सामाजिक मूल्यांचे महत्त्व Importance of social values
४. वरील सर्व All of them

प्रश्न २. आधुनिकीकरणाचे वैशिष्ट्ये.....आहेत. Characteristic in modernization.....

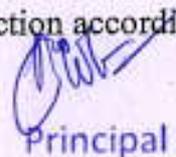
१. एक विकसनशील प्रक्रिया A progressive process
२. सामाजिक संरचनेमध्ये परिवर्तन Changing social structure
३. सामाजिक परिवर्तनास आवश्यक Need of social change
४. वरील सर्व All of them

प्रश्न ३. शिक्षणाचे.....स्तंभ आहे . Pillars of education are.....

१. दोन Two
२. चार Four
३. एक One
४. पाच Five

प्रश्न ४. महात्मा गांधीजीच्या मते शिक्षणाचे माध्यम.....असावे. The medium of instruction according to Gandhi should be.....

१. इंग्रजी English
२. हिंदी Hindi
३. मातृभाषा mother tongue
४. प्रादेशिक भाषा regional language

Principal

प्रश्न ५. प्रत्येक भारतीय नागरिकास.....पाळण्याचे स्वातंत्र्य आहे. Every Indian citizen has freedom to follow.....

१. राष्ट्रीय धर्म National religion
२. समाजाने ठरवून दिलेला धर्म religion prescribed by the society
३. समवस्यगंनी ठरवून दिलेला धर्म religion prescribed by his/her peer group
४. स्वतःचा धर्म his/ her own religion

प्रश्न ६. जात ही.....आधारे ठरते. Caste is determined on the basis of.....

१. शिक्षणाच्या education
२. जन्माच्या birth
३. आर्थिक स्तराच्या financial status
४. सामाजिक स्तरांच्या social status

प्रश्न ७. भारताने.....राजकीय पध्दतीचा स्वीकार केला आहे. India has adopted.....political system.

१. निरंकुश सत्ताधारी autocratic
२. लोकशाही democratic
३. एकपक्षीय लोकशाही one-party democratic
४. अनिर्बंध (मुक्त) Liaison-faire

प्रश्न ८. खालीलपैकी कोणती गोष्ट सामाजिक बदल सूचित करते. Which of the following suggest social change?

१. वृद्धाश्रम old homes
२. बालविवाहास प्रतिबंध Prohibition of child marriages
३. हुंडाबळी dowry death
४. पशुबळी animal sacrifice

प्रश्न ९. शिक्षण म्हणजे..... Education means.....

१. उद्दिष्टानुसार मानवी वर्तनात बदल करते to change human behavior according to objective
२. सराव करून घेणे to take practice
३. शिकविणे to indoctrinate
४. सूचना देणे to give instruction

प्रश्न १०. भारतीय राज्यघटनेनुसार मोफत शिक्षण.....या वयोगटातील मुलांसाठी असते. According to Indian constitution there is free education for the age group of.....

१. ५ ते १० (5 to 10)
२. ६ ते १२ (6 to 12)
३. ५ ते १४ (5 to 14)
४. ६ ते १४ (6 to 14)

प्रश्न ११. स्वामी विवेकानंदांच्या मते अध्ययन.....यामुळे शक्य होते. According to Swami Vivekananda learning is possible with the help of.....

१. एकाग्रता concentration
२. अंतर्निरीक्षण introspection
३. पाठांतर memorization
४. विमर्षण reflection

Principal

- ४६६६ -

प्रश्न १२. "शिक्षणाचे उद्दिष्टय चारित्र्य निर्मिती हे आहे." असे कोणाचे मत आहे. According to whom the main aim of education should be character formation.

१. महात्मा गांधी Mahatma Gandhi २. जीन जॅक रूसो Jean Jack Rousseau
३. रवींद्रनाथ टागोर Rabindranath Tagore ४. अरविंद घोष Arobindo Ghosh

प्रश्न १३.ही पहिली आणि श्रेष्ठ चरित्र निर्माण करणारी संस्था आहे.is the first and foremost school of character building.

१. धर्म religion २. सामाजिक मंडळ social club
३. कुटुंब family ४. सहकारी peers

प्रश्न १४. शिक्षणाची.....ही कृतीविरहित कार्यावाहिनी आहे. Passive agency of education is.....

१. शाळा school २. समाज community
३. दूरदर्शन television ४. धर्म religion

प्रश्न १५. 'सर्व धर्म समभाव' हे तत्व भारतीय राज्याघटनेच्या कोणत्या तत्वांशी सुसंगत आहे. 'Sarva-dharma-Sambhava' best expression the Indian constitutional principle of.....

१. स्वातंत्र्य Liberty २. समता equality
३. धर्मनिरपेक्षता secularism ४. न्याय justice

प्रश्न १६. शिक्षणातील समानता म्हणजे..... Equality in education means.....

१. सर्वांना समान शिक्षण equal education to all
२. सर्वांना शैक्षणिक सुविधांची उपलब्धता availability of education resources
३. प्रत्येकाच्या क्षमतेप्रमाणे शिक्षण giving education according to one's ability
४. प्रत्येकाच्या निवडीप्रमाणे प्रवेश giving admission according to own selection

प्रश्न १७. खालीलपैकी कोणते धर्माचे काम नाही. Which is not a function of religion?

१. अनुयायी वाढविणे increasing followers
२. नैतिक मूल्यांचे विकसन करणे inculcating moral values
३. सर्वांना एकत्र करणे collecting together
४. मानसिक शांतीसाठी प्रयत्न करणे trying for mental peace

प्रश्न १८. टागोरांनी.....केंद्रित शिक्षण पुरस्कार केला. Tagore advocated.....centered education.

१. कला art २. संस्कृती culture
३. अध्ययनकर्ता learner ४. व्यवसाय vocation

प्रश्न १९. मकतबमध्ये.....दिले जातात. 'Maktab' provides.....

१. प्राथमिक शिक्षण primary education २. माध्यमिक शिक्षण secondary education
३. उच्च शिक्षण higher education ४. व्यावसायिक शिक्षण professional education

प्रश्न २०. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण.....वर्षाशी संबंधित आहे. National education policy is related to.....year.

१. १९८४ 1984	२. १८८७ 1887
३. १९८६ 1986	४. १९८८ 1988

प्रश्न २१. फळा मोहीम ही.....स्तरांशी संबंधित आहे. Operation blackboard is related to.....level.

१. माध्यमिक secondary	२. पूर्ण माध्यमिक pre-secondary
३. प्राथमिक primary	४ महाविद्यालय college

प्रश्न २२. इंदिरा गांधी मुक्त विद्यापीठाची स्थापना.....साली करण्यात आली. The Indira Gandhi National open University established in.....

१. १९८४ 1984	२. १९८८ 1988
३. १९८६ 1986	४. १९८५ 1985

प्रश्न २३. शिक्षणाचे.....प्रकार आहेत . There are.....types of education.

१. चार four	२. पाच five
३. दोन two	४. तीन three

प्रश्न २४. स्वामी अरविंदाच्या मते बुद्धीचे.....स्तर आहेत. According to Aurobindo the levels of brains are.....

१. 4	२. 2
३. 5	४. 7

प्रश्न २५.ही शिक्षणाची अनौपचारिक संस्था आहे. The.....is the non-formal agency of education.

१. शाळा school	२. राज्य state
३. महाविद्यालय college	४. यापैकी नाही none of the above

-----*-----*

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumburwad(Dtur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित
विलास तांबे कॉलेज ऑफ एज्युकेशन (बी.एड.)

पुर्व परीक्षा

प्रथम वर्ष बी.एड.

१०२. समकालीन भारतीय शिक्षण, लिंग आणि समाज

वेळ : ३ तास]

[एकूण गुण : ८०

- सूचना :-
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) उजव्या बाजूचे अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - ३) निबंधवजा प्रश्न पंधरा गुणांचा असून उत्तर ४०० ते ४२५ शब्दांत अपेक्षित आहे.
 - ४) लघुतरी पांच गुणांच्या प्रश्नांचे उत्तर १३० ते १५० शब्दांत अपेक्षित आहे.
 - ५) उत्तरासाठी दिलेली शब्द मर्यादा कटाक्षाने पाळाव्यात.

प्रश्न १) शिक्षणाच्या कोणत्याही पाच व्याख्यांआधारे शिक्षणाची संकल्पना स्पष्ट करा. समकालीन भारतीय समाजातील शिक्षणाची कोणतीही पाच ध्येये लिहा. [१५]

किंवा

कुटुंब ही संकल्पना व्याख्याआधारे स्पष्ट करा. मुलांच्या सवांगीण विकासासाठी कुटुंबाची भूमिका लिहा.

प्रश्न २) सामाजिक बदलाची संकल्पना व्याख्याआधारे स्पष्ट करा. सामाजिक बदलासाठी कारणीभूत असलेले घटक स्पष्ट करा. [१५]

किंवा

सामाजिक बदलातील शिक्षणाची भूमिका कोणती? ते योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न ३) लिंग व लिंगभाव याचा अर्थ स्पष्ट करा. लिंगभाव समानतेबाबत भारतीय संविधानातील तरतूदी कोणत्या? लिंगभाव समानता वाढविण्याबाबत शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा. [१५]

किंवा

लिंग व लिंगभाव चामधील फरक स्पष्ट करा. लिंगभेदा विषयी शाळेत निर्माण होणाऱ्या समस्या कोणत्या? लिंगसमभाव शिक्षणाच्या वाढीसाठी शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.

Principal

Vilas Tamba Womens College of Education (B.Ed.)
Dumburwad(Dhur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

प्रश्न 4)

खाजगीकरण, उदारीकरण, जागतिकीकरण या संकल्पना स्पष्ट करा. आजच्या शिक्षण प्रणालीत या संकल्पनांचे काय महत्त्व आहे हे चार उदाहरणासह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

रविंद्रनाथ टागोर यांचे शैक्षणिक विचार स्पष्ट करा. "निसर्गाद्वारे शिक्षण" व शैक्षणिक सहलीद्वारे शिक्षण ही त्यांची संकल्पना तुम्ही कशी विकसित कराल? चार उदाहरणासह स्पष्ट करा.

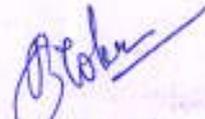
प्रश्न 5)

खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[20]

- अ) संदर्भ समूहाचे शैक्षणिक महत्त्व लिहा.
- ब) शिक्षण हक्क कायदा 2009 याची मुख्य वैशिष्ट्ये लिहा.
- क) 'स्त्री' शिक्षणाबाबत सावित्रीबाई फुले यांचे शैक्षणिक विचार स्पष्ट करा.
- ड) सामाजिक बदलातील अडथळे स्पष्ट करा.
- इ) सहज शिक्षणाची संकल्पना योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- फ) शाश्वत विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा.

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dambardwadi (Junnar) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal
Vilas Tambe College Of Education
Premium Examination
First Year B.Ed.

102: CONTEMPORARY INDIAN EDUCATION, GENDER & SOCIETY

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 80

instructions to the candidates :-

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Essay type questions carry fifteen marks and answers of the same are expected to be written in 400 to 425 words.
- 4) Short answers type questions carry five marks and answers to the same are expected to be written in 130 to 150 words.
- 5) Students should specifically follow the limitation of words.

Q1) Explain the concept of Education with the help of any five definitions of Education. Write the any five aims of Education in contemporary Indian Society.

[15]

OR

Explain the concept of family with the help of definitions. Write the role of family in all round development of the child.

Q2) Explain the concept of social change with the help of definitions. Explain the factors which are responsible for social change.

[15]

OR

What is the role of Education in social change. Explain with suitable examples.

Q3) Explain meaning of gender and sex? What are the constitutional Provisions made for gender equality. Explain the role of teacher in Promoting gender equality.

[15]

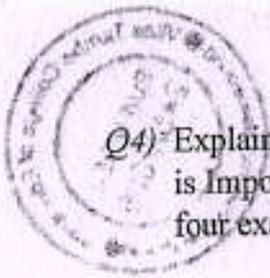
OR

Explain the difference between gender and sex. What are the different issues related to gender inequality in a school? Explain role of Education in Promotion of gender Education.

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Dist.) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Q4) Explain the concept of Privatization, Liberalization and Globalization. What is Importance of these concepts in to days Educational systems explain with four examples. [15]

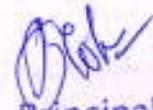
OR

Explain Ravindranath Tagore's Educational thoughts. How will you develop his concepts, "Education through nature" and Education through Educational Trips. Explain with four examples.

Q5 Write any four answers from the following questions : [20]

- Write the Educational importance of reference group.
- Write the main features of Right to Education act 2009.
- Explain Savitribai Phule's thoughts on women education.
- Explain the obstacles in social change.
- Explain the concept of Informal Education with suitable examples.
- Explain the concept of sustainable development.

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित
विलास तांबे कॉलेज ऑफ एज्युकेशन (बी.एड.)
पुर्व परीक्षा
प्रथम वर्ष बी.एड.

१०३. अध्ययन आणि अध्यापन

वेळ : ३ तास]

[एकूण गुण : ८०

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजव्या बाजूचे अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) 15 गुणांच्या प्रश्नांच्या उत्तरासाठी शब्दमर्यादा 400 ते 425 शब्द आहे.
4) 5 गुणांच्या प्रश्नांच्या उत्तरासाठी शब्दमर्यादा 130 ते 150 शब्द आहे.
5) परीक्षार्थींनी शब्दमर्यादेचे बंधन पाळावे.

प्रश्न 1) अध्ययन संक्रमण म्हणजे काय? अध्ययन संक्रमणाचे प्रकार स्पष्ट करा. तुमचे अध्यापन प्रभावी होण्यासाठी तुम्ही अध्ययन संक्रमणाच्या प्रकाराचा वापर कसा कराल? [15]

किंवा

साधक अभिसंधान उपपत्ती पुढील मुद्याद्वारे स्पष्ट करा.

- अ) प्रयोग
ब) गरज व महत्त्व
क) शैक्षणिक उपयोजन

प्रश्न 2) संकल्पना चित्रण म्हणजे काय? संकल्पना चित्रण विकासाच्या पायऱ्या उदाहरणासह स्पष्ट करा आणि त्या संकल्पना चित्रणाचे रेखाटन करा. [15]

किंवा

मेंदू आधारित अध्ययन म्हणजे काय? मेंदू आधारित अध्ययनाची कोणतीही 6 तत्वे स्पष्ट करून तुम्ही अध्ययन अध्यापन प्रक्रियेमध्ये तत्वांचा उपयोग कसा कराल?

प्रश्न 3) सूक्ष्माध्यापन संकल्पना स्पष्ट करा. कोणतीही 5 सूक्ष्म अध्यापन कौशल्ये खालील मुद्यांच्या आधारे स्पष्ट करा. [15]

- अ) संकल्पना
ब) फायदे
क) उपयोजन

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dambardwadi (Dist. Tal. Junnar, Dist. Pune)

किंवा

वर्गातील विविधतेचे नियोजन करण्यासाठी शिक्षक म्हणून अध्यापनात तुम्ही खालील पध्दतींचा वापर कसा कराल? ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.

- अ) गटकार्य
- ब) प्रकल्प कार्य
- क) तंत्रज्ञानाधिष्ठित अध्यापन

प्रश्न 4) पृच्छा प्रशिक्षण प्रतिमान खालील मुद्यांच्या आधारे स्पष्ट करा.

[15]

- अ) संकल्पना
- ब) पायऱ्या
- क) शैक्षणिक उपयोजन

किंवा

सांघिक अध्यापन खालील मुद्यांच्या आधारे स्पष्ट करा.

- अ) संकल्पना
- ब) वैशिष्ट्ये
- क) शैक्षणिक उपयोजन
- ड) मर्यादा

प्रश्न 5) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) अध्ययन चक्राचे शैक्षणिक उपयोजन लिहा.
- ब) मनोमापन उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- क) नैदानिक चाचणी व उपचारात्मक अध्यापन यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
- ड) 21 व्या शतकातील अध्यापनाची कौशल्ये स्पष्ट करा.
- इ) अध्यापनाची प्रतिमाने म्हणजे काय? अध्यापनाच्या प्रतिमानाची विविध कुले स्पष्ट करा.
- फ) विमर्शी अध्यापनाची संकल्पना स्पष्ट करा.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwad (Otar) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's
Vilas Tambe College Of Education (B.Ed.)
Premium Examination
First Year B.Ed.
103. LEARNING AND TEACHING

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates :-

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Word limit for questions of 15 marks is about 400 - 425 words.
- 4) Word limit for questions of 5 marks is about 130 - 150 words.
- 5) Students should strictly follow the word limit given.

Q1) What is transfer of learning? Explain types of transfer of learning. How will you use these types of transfer of learning for effective teaching? [15]

OR

Explain theory of classical conditioning with the help of following points :

- a) Experiment
- b) Need and importance
- c) Educational implications

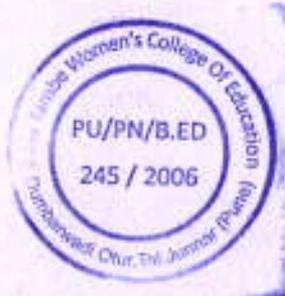
Q2) What is concept mapping? Explain steps of developing concept map with examples. Draw a concept map of the same. [15]

OR

What is Brain based learning? Explain any six principles of Brain based learning. How will you use these principles in teaching - learning process?

Q3) Explain the concept of micro - teaching. Explain any five micro teaching skills in the basis of following points : [15]

- a) Concept
- b) Advantages
- c) Application

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi(Ohur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

OR

How will you use the following methods of teaching for managing diversity in the classroom? Explain with examples.

- a) Group work
- b) Project work
- c) Technology based teaching

Q4) Explain Inquiry Training model with the help of following points : [15]

- a) Concept
- b) Steps
- c) Educational implications

OR

Explain team teaching with respect to following points :

- a) Concept
- b) Characteristics
- c) Educational implications
- d) Limitations

Q5) Answer the following questions (Any Four) : [20]

- a) Write educational implications of learning curve.
- b) Explain mind mapping with example.
- c) Explain the co-relation between diagnostic test and remedial teaching.
- d) Explain teaching skills in 21st century.
- e) What do you mean by models of teaching? Explain various families of models of teaching.
- f) Explain concept of reflective teaching.

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

B. Ed. I Year MCQ Examination 2021-22

Course : (104) Assessment & Evaluation for Learning

Time : 1 hour

Marks : 50

Date :----/----/2022

Student Name -

Roll No -

Student's Sign

Invigilator's Sign

Instructions :

- 1 All the questions are Compulsory.
- 2 Each question carries 2 marks.
- 3 Click as (✓) to correct answer.
- 4 The overwritten answer will not get marks.

प्रश्न १. मूल्यमापन ही एक.....आहे. Evaluation is a.....

१. प्रक्रिया Process
२. हेतूकथन Introduction
३. वैशिष्ट्ये Objective
४. यापैकी नाही None of these

प्रश्न २. उद्दिष्ट्ये, शैक्षणिक अनुभूती व मूल्यमापनाची साधने यातील सहसंबंध.....आकृती व्दारा दाखविला जातो. The co-relation between objectives, educational experience & evaluation tools is shown through.....figure.

१. चौकोन Quadrilateral
२. पंचकोन Pentagon
३. त्रिकोणाच्या triangle
४. आयत Rectangle

प्रश्न ३. शैक्षणिक मूल्यमापनासाठी.....उद्दिष्ट्ये निश्चीत करावी लागतात.objectives are important for educational evaluation.

१. शैक्षणिक Educational
२. भौगोलिक Geographical
३. नैदानिक Diagnostics
४. उपचारात्मक Remedial

प्रश्न ४. शैक्षणिक उद्दिष्ट्ये, अभ्यासक्रम, अध्यापन आणि.....तंत्र हे शैक्षणिक मूल्यमापनाचे चार घटक आहेत. Educational Objectives, Curriculum, Teaching and.....techniques are the elements of education evaluation.

१. मापन Measurement
२. मूल्यनिर्धारण Assessment
३. मूल्यमापन Evaluation
४. निरीक्षण Observation

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed)
Dumburwad(Dtur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

प्रश्न ५. अध्ययन अनुभव व मूल्यमापनाची साधने.....असतात. Learning experience and evaluation tools are related to.....

१. उद्दिष्टाधिष्ठीत Objectives	२. क्षमताधिष्ठीत Abilities
३. प्राविण्यावर Skills	४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न ६. "कोणीही लिहीले, तरी ज्या प्रश्नांचे उत्तर एकच लिहावे लागते." असे प्रश्न म्हणजे.....प्रश्न होय. 'Question which has unique answer' such questions are called as.....

१. वस्तुनिष्ठ Objective	२. व्यक्तिनिष्ठ Subjective
३. तोंडी Oral	४. मुलाखत Interviews

प्रश्न ७. वाक्यपूर्ती, गोष्ट पूर्ण करणे, चित्रे काढणे, बाहुल्यांचा खेळ ही.....तंत्राची साधने आहेत. Sentence completion, stories completion, drawing, Puppet show are.....tools.

१. समाजमिती Socio-metric	२. प्रक्षेपण/अविष्कार Projective
३. निरीक्षणात्मक Observational	४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न ८. विद्यार्थ्यांला मिळालेल्या गुणांचे अर्थनिर्वचन करण्यासाठी प्रमाणपत्र तयार केले जाते, अशा कसोटीला.....असे म्हणतात. 'The certificate prepared to make the analysis of students achieved marks' is called as.....

१. अप्रमाणित Unstandardized	२. प्रमाणित Standardized
३. विचलित Variability	४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न ९.नुसार प्राविण्य चाचणी, संपादन चाचणी, नैदानिक चाचणी असे चाचणीचे प्रकार पडतात.

As per.....apptitude test, achievement test and diagnostic tests are classified.

१. हेतूनुसार Aims	२. क्षमतेनुसार Attitude
३. भौगोलिकतेनुसार Geographical	४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न १०.यात विद्यार्थ्यांच्या भावभावनांचे निरीक्षण करता येत नाही.examination is unable to observe the students emotions.

१. तोंडी परीक्षा Oral exam	२. लेखी परीक्षा Written exam
३. प्रात्यक्षिक परीक्षा Practical exam	४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न ११.तंत्रामध्ये पदनिश्चयन श्रेणी, प्रासंगिक नोंदणी आणि पडताळा सूची ही साधने वापरली जातात. In.....technique rating scale and cumulative record & Check list are used.

१. निरीक्षण Observation	२. लेखी written
३. मुलाखत interview	४. तोंडी oral

प्रश्न १२. मूल्यमापन = संख्यात्मक वर्णन + वर्णन + शिक्षकाचा अभिप्राय. 'Evaluation' = quantitative description + description + teacher's implications.

[Signature]
Principal

१. वर्णात्मक Descriptive

२. गुणात्मक qualitative

३. दोन्ही both

४. यापैकी नाही none of the above

प्रश्न १३. मूल्यनिर्धारण करण्यासाठी.....या तंत्राचा वापर केला जातो. Tools which are used for assessment are.....

१. मुलाखत Interview

२. प्रश्नावली questionnaire

३. पट्टिश्रयन श्रेणी rating scales

४. यापैकी नाही. none of the above.

प्रश्न १४. 'पहिले महायुद्ध' हे अनुभवाच्या.....प्रकारात मोडते. 'First World War' is theexperience.

१. अप्रत्यक्ष Indirect

२. प्रत्यक्ष direct

३. दोन्ही Both

४. यापैकी नाही none of the above

प्रश्न १५. आत्मनिरीक्षणात्मक तंत्रात.....हे साधन महत्त्वाचे मानले जाते. For self-introspectiontools are used.

१. मुलाखत Interview

२. प्रश्नावली questionnaire

३. दोन्ही both

४. यापैकी नाही none of the above

प्रश्न १६. 'म्हणीचा निबंध लेखनात वापर करणे' हे.....उद्दीष्ट आहे. 'Use of Idioms in essay writing' is.....objective.

१. ज्ञान Knowledge

२. आकलन Understanding

३. उपयोजन Application

४. कौशल्य Skills

प्रश्न १७. शैक्षणिक उद्दिष्टांची श्रेणीबद्ध रचना.....यांनी मांडली. Taxonomy of educational objectives is explained by.....

१. बेन्जामिन ब्लूम Benjamin Bloom

२. डॉ दवे Dr. Dave

३. डॉ हडसून Dr. Hudson

४. डॉ नीरो. Dr. Niro

प्रश्न १८. भावात्मक क्षेत्राची पहिली पायरी.....होय. First step of affective domain is.....

१. अवधान Attention

२. प्रतिसाद response

३. मूल्यनिर्णय valuing

४. मूल्यसंघटन value organization

प्रश्न १९. प्रतिकृती हे.....प्रकारच्या अनुभवाचे उदाहरण आहे. Model is example oftype of experiences.

१. प्रत्यक्ष Direct

२. अप्रत्यक्ष indirect

३. दोन्ही both

४. यापैकी नाही none of the above

प्रश्न २०. प्रात्यक्षिक परीक्षा हे.....साधनाचे उदाहरण आहे. 'Practical examination' is an example of.....tools.

Principal

१. संख्यात्मक Quantitative २. गुणात्मक qualitative
३. दोन्ही both ४. यापैकी नाही none of the above

प्रश्न २१ पडताळा सुची हे.....तंत्राचे साधन आहे. Rating scale is a.....technique.

१. निरीक्षण Observation २. मुलाखत Interview
३. लेखी परीक्षा written exam ४. तोंडी परीक्षा oral exam

प्रश्न २२.परीक्षेचा सर्वात महत्त्वाचा फायदा म्हणजे एकाच वेळी अनेकांची परीक्षा एकदम घेता येणे होय. The most important advantage of.....exam is that you can take several exams at the same time.

१. लेखी Written २. तोंडी Oral
३. प्रात्यक्षिक Practical ४. एकही नाही none of the above

प्रश्न २३. इ.स. १९४८ साली.....येथे मूल्यमापन तंत्राचा उदय झाला. In the year 1948 evaluation tools were first discovered in

१. ब्रिटन Britain २. जर्मनी Germany
३. अमेरिका America ४. रशिया Russia

प्रश्न २४. 'एका वाक्यात उत्तर लिहा' हा.....प्रश्न प्रकार आहे. 'Answer in one sentence' is atype of question.

१. लघुत्तरी Short २. दिर्घोत्तरी long
३. थोडक्यात brief ४. वस्तुनिष्ठ objective

प्रश्न २५. 'निबंध लेखन' हा.....प्रश्न प्रकार आहे. 'Essay Writing' is a type of question.

१. दिर्घोत्तरी Brief २. लघुत्तरी short
३. वस्तुनिष्ठ objective ४. वेगळा शब्द ओळखा none of the above

 Principal
 Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
 Dumarwadi (Tulur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित
विलास तांबे कॉलेज ऑफ एज्युकेशन (बी.एड.)
पुर्व परीक्षा
प्रथम वर्ष बी.एड.

१०४. अध्ययनासाठी मुल्यनिर्धारण आणि मुल्यमापन

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) निबंधवजा प्रश्नासाठी 400 ते 425 शब्दांत उत्तरे अपेक्षित आहे.
 - 3) लघुतरी प्रश्नांसाठी प्रत्येकी 130 ते 150 शब्दांत उत्तरे अपेक्षित आहे.
 - 4) फक्त साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न 1) शैक्षणिक मूल्यमापन संकल्पना स्पष्ट करा. शैक्षणिक मूल्यमापन प्रक्रिया खालील मुद्द्यांच्या आधारे स्पष्ट करा. [15]

- अ) उद्दिष्टे
- ब) अध्ययन - अनुभव
- क) आशय
- ड) मूल्यमापन साधने

किंवा

डॉ. बेंजामिन ब्लूम यांचे सुधारित शैक्षणिक उद्दिष्टांचे श्रेणीबद्ध वर्गीकरण लिहा. क्रियात्मक क्षेत्रातील शैक्षणिक उद्दिष्टे तुम्ही दैनंदिन अध्यापनात कशी साध्य कराल ?

प्रश्न 2) चांगल्या मूल्यमापन साधनांचे निकष कोणते? कसोटीची विश्वसनीयता वाढविण्यासाठी शिक्षक म्हणून आपण कोणते प्रयत्न कराल? [15]

किंवा

मूल्यमापनाची संख्यात्मक साधने कोणती? तोंडी व प्रात्यक्षिक परीक्षेचे स्वरूप, गुण व मर्यादा लिहा. या परीक्षांचे आयोजन अधिक प्रभावी होण्याकरिता आपण कोणते प्रयत्न कराल ?

प्रश्न 3) सातत्यपूर्ण सर्वंकष मूल्यमापन व निवड आधारित श्रेयांक प्रणाली यांचे स्वरूप, फायदे व मर्यादा स्पष्ट करा. या दोन्ही मूल्यमापन प्रक्रिया परिणामकारक होण्याकरिता उपाय सूचवा. [15]

किंवा

मूल्यमापन प्रपत्र (Evaluation Rubric) व संकलित नोंदपत्रक यांचा अर्थ स्पष्ट करून या साधनांचा मूल्यमापन प्रक्रियेत कसा वापर कराल ?

Principal
Vilas Tambre Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwad(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

प्रश्न 4)

अ) खालील वर्गांतर विभाजन सारणीवरून चतुर्थक विचलन काढून अर्थनिर्वचन करा. [10]

वर्गांतर (CI)	71- 77	64- 70	57- 65	50- 56	43- 49	36- 42	29- 35	22- 28	15- 21	8- 14
चारंवारीता (f)	4	6	9	10	11	13	10	7	6	4

ब) 'सहसंबंध' ही संकल्पना व प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. [5]

किंवा

अ) खालील दिलेल्या वितरणावरून 'गृहीत मध्यमान' पद्धतीने मध्यमान काढा व त्याचे अर्थनिर्वचन करा. [10]

वर्गांतर (CI)	90- 99	80- 89	70- 79	60- 69	50- 59	40- 49	30- 39	20- 29	10- 19	00- 09
चारंवारीता (f)	3	4	7	8	13	17	11	9	7	3

ब) शततमक व शततमक क्रम यांतील फरक स्पष्ट करून त्याचे मूल्यमापन प्रक्रियेतील उपयोग लिहा. [5]

प्रश्न 5) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [20]

- अ) शैक्षणिक उद्दिष्टांची स्पष्टीकरणे लिहिताना कोणत्या निकषांचा विचार कराल ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ब) विद्यार्थ्यांचे 'वादविवाद' कौशल्याचे मूल्यमापन करण्याकरिता पंचबिंदू पदनिश्चयन श्रेणी तयार करा.
- क) प्रक्षेपण तंत्राची संकल्पना, फायदे व मर्यादा लिहा.
- ड) 'खुले पुस्तक परीक्षा' (Open book exam) पद्धतीची संकल्पना, फायदे व मर्यादा लिहा.
- इ) धन विषमितता आकृतीसह स्पष्ट करून ती कमी करण्याकरिता कोणते उपाय योजाल ?
- फ) स्तंभालेख व चारंवारीता बहुभूज आकृतीसह स्पष्ट करा.

Principal

Vilas Tamba Womens College of Education (B.Ed.)
Dumberwad(T) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

Vilas Tambe College Of Education (B.Ed.)

Premium Examination

104. ASSESSMENT AND EVALUATION FOR LEARNING

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates :-

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Word limit for Essay Type Questions is expected to be written in 400 - 425 words.
- 3) Word limit for Short Answer Questions is expected to be written in 130 - 150 words.
- 4) Only single memory calculator is allowed.

Q1) Explain the concept of 'Educational Evaluation'. Clarify the process of educational evaluation on the basis of the following points :

[15]

- a) Objectives
- b) Learning Experiences
- c) content
- d) Tools of Evaluation

OR

Write the Dr. Bloom's Revised Taxonomy of educational objectives. How will you fulfill the educational objectives of Psychomotor Domain in your daily teaching?

Q2) What are the characteristics of a good evaluation tool? As a teacher what efforts shall you take to increase the reliability of a test?

[15]

OR

Which are the Quantitative Tools of Evaluation? Write the nature, merits and limitations of oral and Practical Examinations. What measures will you take to make the implementation of these examinations effective?

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumburwadi (Dist. Junnar, Dist. Pune)

- Q3) Explain the nature, merits and limitations of Continuous Comprehensive Evaluation (CCE) and Choice Based Credit System (CBCS). Suggest measures to make these evaluation processes effective. [15]

OR

Explain the meaning of Evaluation Rubric and Cumulative Records. How will you use these tools in the process of evaluation?

- Q4) a) Compute quartile Deviation from the given distribution and interpret it :

[10]

Class interval	71-77	64-70	57-65	50-56	43-49	36-42	29-35	22-28	15-21	08-14
Frequency	4	6	9	10	11	13	10	7	6	4

- b) Explain the concept and types of correlation with examples.

[5]

OR

- a) Form the following distribution compute mean using 'Assume Mean' method and interpret it.

[10]

Class interval	90-99	80-89	70-79	60-69	50-59	40-49	30-39	20-29	10-19	00-09
Frequency	3	4	7	8	13	17	11	9	7	3

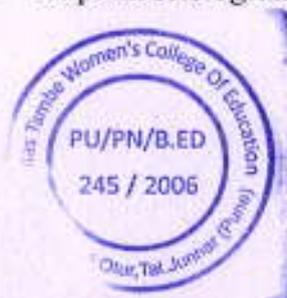
- b) Differentiate percentile and percentile rank. Write its uses in the process of evaluation.

[5]

- Q5) Write any four of the following :

[20]

- Illustrate the criteria you shall consider while writing the educational objectives.
- Prepare a 5 point Rating scale to evaluate the 'Debate' skills of the students.
- Write the concept, merits and limitations of Projective Techniques.
- Write the concept, merits and limitations of Open Book Examinations.
- Explain positive skewness with diagram. What measures will you take to reduce it.
- Explain Histogram and Frequency Polygon with the help of diagrams.

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwad (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's

VILAS TAMBE COLLEGE OF EDUCATION

B. Ed. I Year MCQ Examination 2021-22

Course : (105) Advanced Pedagogy & Application of ICT

Time : 1 hour

Marks : 50

Date :----/----/2022

Student Name -

Roll No -

Student's Sign

Invigilator's Sign

Instructions :

- 1 All the questions are Compulsory.
- 2 Each question carries 2 marks.
- 3 Click as (✓) to correct answer.
- 4 The overwritten answer will not get marks.

प्रश्न १. संगणक सहाय्यीत अनुदेशन म्हणजे.....होय. CAI Stands for.....

१. Computer assist Information
२. Computer assisted Information
३. Computer assisted Instruction
४. Computer assign Instruction

प्रश्न २. संगणकावर डायरेक्ट जमा असणाऱ्या सूचनांना.....म्हणतात. Instructions that are stored directly on the computer are called as

१. इनपुट Input
२. आऊटपुट Output
३. प्रोग्राम Program
४. डेटा Data

प्रश्न ३. खालीलपैकी कोणता प्रकार वायरस मध्ये येत नाही. Which is from the following not a type of virus.

१. Time bomb
२. Trogon Horse
३. Warm
४. Error 404

प्रश्न ४. सहयोगात्मक (Collaborative) अध्ययन म्हणजे.....होय. Collaborative Learning means.....

१. स्वयं अध्ययन self-Study
२. सहकाऱ्यासोबत अध्ययन Learning with peers
३. शिक्षकासोबत अध्ययन Learning with teacher
४. संगणक सहाय्यीत अनुदेशन Computer Assisted Learning

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumberwad (Dist. Junnar, Dist. Pune.)

प्रश्न ५. जेव्हा एखादा लेखक दुसऱ्या लेखकाची कल्पना, भाषा यांची नक्कल करून ते साहित्य किंवा साहित्य कृती स्वतःच असल्याचे भासवतो, त्यास..... म्हणतात. Stealing and publication of another author's "Language, thought, ideas or expressions and representation of them as one's own original work" Called as.....

१. स्वामित्व हक्क (Copyright) २. वाङ्मय चौर्य (Plagiarism)
३. स्पॅम (Spam) ४. योग्य वापर (Fair use)

प्रश्न ६. क्रमन्वित अध्ययनाची संकल्पना.....ने मांडली.propounded the concept of programmed learning.

१. पाँवलाँव्ह Pavlov २. स्किनर Skinner
३. गॅने Gagne ४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न ७. Cyber Patrol हे.....साठी वापरतात. 'Cyber Patrol' is used for.....

१. ब्राउसिंग करताना अनावश्यक वेबसाईटवर नियंत्रण ठेवण्याकरिता to Control on the unnecessary websites while Internet Browsing
२. इंटरनेट बंद करण्याकरिता Scheduled for Internet
३. इंटरनेटवर पैशाची देवाण घेवाण सुरक्षित ठेवण्याकरिता To control over transaction over Internet
४. इंटरनेटवर प्रायवसी जोपासण्याकरिता for Privacy safety

प्रश्न ८. SWAYAM म्हणजे.....होय. SWAYAM is a

१. FORUM २. BLOG
३. MOOC ४. E-LIBRARY

प्रश्न ९. e-dyankosh हे.....उदाहरण आहे. e-dyankosh is an example of

१. Blog २. Website
३. E -Library ४. wiki

प्रश्न १०. खालीलपैकी कोणता ब्राउसरचा प्रकार नाही. Which from following is not a browser?

१. Firefox २. Opera
३. Chrome ४. Microsoft Word

प्रश्न ११. ICT चे विस्तृत रूप म्हणजे..... होय. ICT means.....

१. Information Compressed Technology २. Information computer Technology
३. Information Communication Technology ४. Information Computer Technology

प्रश्न १२. Webinar म्हणजे.....होय. Webinar means.....

१. Web based Seminar २. Video Conference
३. Forum ४. Meeting

Principal

प्रश्न १३. M-Learning म्हणजे.....होय. M- Learning related to.....learning.

१. मोबाईलद्वारे अध्ययन Mobile Learning

२. मेलद्वारे अध्ययन Mail learning

३. मास (समूह) अध्ययन Mass Learning

४. माय लर्निंग My Learning

प्रश्न १४. Netiquettes म्हणजे.....होय. Netiquettes Means

१. संगणक वापराचे शिष्टाचार Etiquettes on Computer

२. आंतरजाल वापराचे नियम Etiquettes on Net

३. सुरक्षित संगणक वापराचे नियम Safety Norms for Computer

४. सुरक्षित नेटवर्क वापराचे नियम Safety norms on Net

प्रश्न १५. Instant Messaging करिता.....हे ॲप्लिकेशन वापरतात.Application is used for Instant Messaging.

१. Telegram

२. Whats App

३. अ व ब दोन्ही a & b both

४. यापैकी नाही none of the above

प्रश्न १६. स्वामित्व हक्कास.....ही मर्यादा आहे. 'Copyright' has limitation of.....

१. कालबाह्यता Expiration

२. वाजवी वापर Fair use

३. विडंबन Parody

४. वरील पैकी सर्व All the above

प्रश्न १७. फाईल व्यवस्थापन करण्याकरिता.....ॲप्लिकेशन वापरतात.application is used for file management.

१. Access

२. Windows Explorer

३. PPT

४. Browser

प्रश्न १८. Touch Screen हे.....उपकरण आहे. Touch Screen isdevice.

१. इनपुट-आउटपुट Input-output

२. इनपुट Input

३. आउटपुट Output

४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न १९. आशय सादरीकरण करण्यासाठी.....हे ॲप्लिकेशन वापरतात.application is used to present content.

१. Power Shell

२. Power Point Presentation (PPT)

३. Microsoft Word

४. Microsoft Excel

प्रश्न २०.हे OS (ऑपरेटिंग सिस्टिमचे) उदाहरण नाही.is not an example of OS (operating system).

१. MS Office

२. MS Windows

३. Ubuntu

४. Mac

Principal

प्रश्न २१. अनुदेशन प्रणालीचे घटक.....आहेत.is a components of Instructional Strategies

१. ध्येय व उद्दिष्टे Aims & Objectives	२. पाठयक्रम Curriculum
३. साधने Tools	४. वरील सर्व All the above

प्रश्न २२. खालीलपैकी.....हा संगणक साहाय्यीत अनुदेशनाचा प्रकार आहे.from following are the types of computer aided instruction.

१. शोधन Discovery	२. समस्या निराकरण Problem Solving
३. खेळ Games	४. वरील सर्व All the above

प्रश्न २३.ही सहयोगात्मक अध्ययनाची साधने आहेत.is form of Collaborative Learning.

१. फोरम Forum	२. ब्लॉग Blog
३. विकी Wiki	४. वरील सर्व All the above

प्रश्न २४. M-Learning ची.....ही मर्यादा आहे.is limitation of M-Learning.

१. स्क्रीन साईज Screen Size	२. मुबलकता Portability
३. स्वयं अध्ययन Self-Study	४. यापैकी नाही None of the above

प्रश्न २५. स्वामित्व हक्क.....संबंधित आहे. 'Copyright' is related to

१. पुस्तक Book	२. ध्वनीफीत Audio Recording
३. चित्रपट Movies	४. वरील सर्व All the above.

-----*-----*

Principal

श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित
विलास तांबे कॉलेज ऑफ एज्युकेशन (बी.एड.)
पुर्व परीक्षा
प्रथम वर्ष बी.एड.

१०५. प्रगत अध्यापनशास्त्र आणि माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे उपयोजन

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजव्या बाजूचे अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) निबंधवजा प्रश्न पंधरा गुणांचा असून उत्तर 400 ते 425 शब्दांत अपेक्षित आहे.
4) लघुत्तरी पांच गुणांच्या प्रश्नांचे उत्तर 130 ते 150 शब्दांत अपेक्षित आहे.
5) विद्यार्थ्यांनी उत्तरासाठी दिलेली शब्दमर्यादा कटाक्षाने पाळावी.

- प्रश्न 1) फिलिप जॅक्सन प्रतिमानाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. कोणत्याही एका इवतेच्या एका घटकाच्या अध्यापनासाठी हे प्रतिमान कसे वापराल ? [15]

किंवा

प्रगत अध्यापनशास्त्राचा वापर करून ई - आशय विकसनाच्या पायऱ्या उदाहरणासह स्पष्ट करा.

- प्रश्न 2) प्रणाली उपागम म्हणजे काय ? शाळेच्या वार्षिक नियोजनासाठी प्रणाली उपागमाच्या पायऱ्यांचा वापर कसा कराल ? [15]

किंवा

समस्या आधारित अध्ययन व कथानक आधारित अध्ययन या उपागमांचा फरक पुढील मुद्द्यांच्या आधारे लिहा.

- अ) संकल्पना
ब) स्वरूप
क) शिक्षक भूमिका
ड) विद्यार्थी भूमिका
इ) शैक्षणिक उपयोजन

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwad (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

प्रश्न 3)

भारतीय शाळांमधील माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाच्या एकात्मिकरणासाठीची आव्हाने व अडथळे कोणती? माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे शिक्षणामध्ये एकात्मिकरण करताना येणाऱ्या आव्हानांना तुम्ही कसे सामोरे जाल? [15]

किंवा

नेट सुरक्षितता, नेटिकेट्स व स्वामित्व हक्क म्हणजे काय? तुमच्या विद्यार्थ्यांनी इंटरनेटचा योग्य वापर करावा म्हणून तुम्ही या संकल्पना संदर्भात उद्बोधन कसे कराल?

प्रश्न 4)

प्रगत माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान आधारित अध्ययन - अध्यापन कार्यनीतीची गरज स्पष्ट करा. अध्ययनाचा दर्जा सुधारण्यासाठी मोबाईल अध्ययन व वेब आधारित अध्ययन यांचा वापर तुम्ही कसा कराल? [15]

किंवा

सहयोगी अध्ययन म्हणजे काय? सहयोगी अध्ययनाची वैशिष्ट्ये लिहा. सहयोगी अध्ययनासाठी सोशल नेटवर्किंग साधनांचा वापर तुम्ही कसा कराल?

प्रश्न 5)

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

[20]

- अ) ई-लायब्ररीचे फायदे कोणते?
- ब) 'MOOC' (मूक) चे शैक्षणिक योगदान काय?
- क) 'वाङ्मय चौर्य' (Plagiarism) म्हणजे काय? 'वाङ्मय चौर्य' कसे शोधून काढतात?
- ड) 'व्यक्तिभेदाचा' (Differentiation) विचार करून तुम्ही विद्यार्थ्यांना अध्ययन - अध्यापन प्रक्रियेत कशा प्रकारे गुंतवाल?
- इ) अनुभव आधारित अध्ययनाचे फायदे लिहा.
- फ) कोणत्याही एका घटकाच्या अध्यापनासाठी 'संमिश्र अध्ययन' उपागमाचा वापर करताना कोणते उपक्रम राबवाल ते सूचवा.

Principal

Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumburwad (Dumbarwad) Tal. Junnar, Dist. Pune.

Shri Gajanan Maharaj Shikshan Prasarak Mandal's
Vilas Tambe College Of Education (B.Ed.)
Premium Examination
First Year B.Ed.

105 : ADVANCED PEDAGOGY AND APPLICATION OF ICT

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 80

instructions to the candidates :-

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Essay type questions carry fifteen marks and the answers of the same are expected to be written in 400 to 425 words.
- 4) Short answer type questions carry five marks and answers to the same are expected to be written in 130 to 150 words.
- 5) Students should strictly follow word limit while writing answers.

Q1) Explain the phases of Philip Jackson model. How will you implement this model for teaching an unit from any standard. [15]

OR

Illustrate the steps of development of e-content by using advanced pedagogy.

Q2) What is system approach? How will you use the steps of system approach for annual planning of the school. [15]

OR

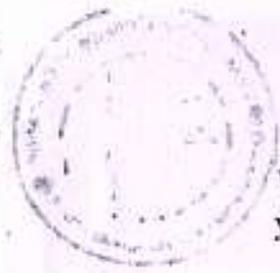
Write difference between 'Problem based learning' and scenario based learning with reference to the following points:

- a) Concept
- b) Nature
- c) Teacher's role
- d) Student's role
- e) Educational application

Q3) What are the challenges and barriers in integrating ICT in Indian school? How will you face these challenges while integrating ICT in education? [15]

Principal
Vilas Tambe Women's College of Education (B.Ed.)
Dumbarwadi (Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.

OR

What is meant by Net Safety, Netiquettes and Copyright? How will you orient your students with respect to these concepts for the proper use of internet.

- Q4) Explain the need of advanced ICT supported teaching - learning strategies. How will you apply M - learning and web based learning for enhancing the quality of learning. [15]

OR

What is collaborative learning? Enlist the features of collaborative learning. How will you use social networking tools of collaborative learning?

- Q5) Write answers in brief (Any Four) : [20]

- a) What are the advantages of e - library?
- b) What is the educational contribution of MOOC?
- c) What is 'Plagiarism'? How can it be detected?
- d) How will you engage the students in teaching - learning process by considering the 'differentiation'?
- e) Write the merits of experiential learning.
- f) Suggest the activities that you will conduct while teaching any unit using 'Blended learning approach'.

Principal

Vilas Tambe Womens College of Education (B.Ed.)
Dumbarewad(Otur) Tal. Junnar, Dist. Pune.